

NORGES HØYESTERETT

Den 25. juni 2004 avsa Høyesterett dom i

HR-2004-01116-A, (sak nr. 2004/590), straffesak, anke,

A (advokat Erik Keiserud)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (kst. statsadvokat Stein Vale)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Støle**: Saken gjelder spørsmålet om bruk av samfunnsstraff ved domfellelse for legemsbeskadigelse, jf. straffeloven § 229 første straffalternativ.
- (2) Oslo tingrett avsa 26. juni 2003 dom med slik domsslutning:
 - ”1. A, født 00.00.80, dømmes for overtredelse av straffeloven § 229, 1. straffalternativ til en straff av fengsel i 40 – førti – dager. Varetekt kommer til fradrag med 1 dag.
 2. Saksomkostninger idømmes ikke.”
- (3) A anket dommen til Borgarting lagmannsrett, som 13. februar 2004 avsa dom med slik domsslutning:

”I tingrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 30 – tretti – dager med fradrag for 1 – en – dag for utholdt varetekt.”
- (4) A har anket til Høyesterett over straffutmålingen. For Høyesterett har spørsmålet vært om reaksjonen skal være dom på samfunnsstraff.
- (5) *Jeg er under tvil kommet til at anken fører frem.*
- (6) Lagmannsretten har beskrevet den straffbare handling og omstendighetene rundt denne, slik:

”Tiltalte, A, som sommeren 2002 arbeidet i en kiosk i Karl Johansgate i Oslo, ble sent en kveld oppsøkt av fornærmede som var narkoman og hans venninne. Fornærmede knuste en flaske inne i kioskløkalet, han sjikanerte en kvinnelig kunde og han ville ikke rette seg etter tiltaltes gjentatte anmodninger at han måtte forlate kiosken. Tvert om reagerte fornærmede med en rasistisk uttalelse mot tiltalte. Etter at tiltalte, i samarbeid med en vokter med makt hadde geleidet fornærmede ut, slo han også tiltalte med knyttet neve i øyet. Slaget var kraftig, og det svartnet et øyeblikk for tiltalte. Da han så at fornærmede var i ferd med å løpe fra stedet, løp han etter. Etter kort tid, noen sekunder, tok han igjen fornærmede og slo ham umiddelbart med knyttet hånd flere ganger i ansiktet. Fornærmede ble påført de skader som er angitt i tingrettens dom.”

- (7) I tingrettens dom er det med henvisning til erklæring fra legevakten angitt at fornærmede ble påført et ”2 cm. langt kutt over venstre øye, som måtte sys med 2 sting og fikk løse fortenner.”
- (8) Jeg bemerker at domfelte i juli 2001 er bøtelagt for en overtredelse av straffeloven § 228 første ledd.
- (9) Det følger av rettspraksis, senest ved Høyesteretts dom 16. juni 2004 HR-200401058-A i sak nr. 2004/532, at det som et klart utgangspunkt ikke skal gis dom på samfunnsstraff ved domfellelse for legemsbeskadigelse. Det må foreligge spesielle omstendigheter dersom domstolene skal unnlate å reagere med ubetinget fengselsstraff ved overtredelse av straffeloven § 229. Når jeg under tvil er kommet til at det er forsvarlig i denne saken å anvende samfunnsstraff, er det ut fra en samlet vurdering og med særlig vekt på den opptakt til den straffbare handling som er beskrevet i det jeg har gjengitt fra lagmannsrettens dom.
- (10) Som lagmannsretten legger jeg til grunn at domfelte har handlet i berettiget harme, jf. straffeloven § 56 b. Jeg er enig med lagmannsretten i at det generelt må forventes av en ansatt på en arbeidsplass at vedkommende er i stand til å håndtere de problemer som måtte oppstå uten å ty til voldshandlinger.
- (11) Domfeltes voldsutøvelse må karakteriseres som alvorlig. Men ved vurderingen av straffverdigheten av domfeltes handlemåte må det tillegges vekt at han gjorde gjentatte forsøk på å løse den vanskelige situasjonen som var skapt av fornærmede. Med bistand av vokteren lyktes det også å få fornærmede ut av kiosken. Det var det knyttneveslaget fra fornærmede som utløste domfeltes sinne, og legemsbeskadigelsen fulgte nokså umiddelbart etter det harde slaget som traff domfelte i øyet.
- (12) Jeg er videre enig med lagmannsretten i at det må få en viss betydning at A umiddelbart avga en uforbeholden tilståelse, jf. straffeloven § 59 annet ledd. Ved dette har han gjort sitt for å legge forholdene til rette for en enklere behandling av straffesaken. Etter det som er opplyst, må jeg legge til grunn at det ikke berodde på tiltaltes eget forhold at saken i tingretten ikke ble avgjort etter reglene om tilståelsesdom.
- (13) Etter dette er jeg blitt stående ved at det er forsvarlig å gi dom på samfunnsstraff, men da slik at det også idømmes en ubetinget bot på 5 000 kroner. Samfunnsstraffen kan passende settes til 45 timer. Det er da tatt hensyn til bøtestraffen, samt at domfelte har vært undergitt frihetsberøvelse i 1 dag. Gjennomføringstiden settes til 90 dager, og den subsidiære fengselsstraffen til 30 dager med fradrag for 1 dags frihetsberøvelse.
- (14) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres disse endringer:

Straffen settes til 45 – femogførti – timers samfunnsstraff, jf. straffeloven § 28 a sammenholdt med straffeloven § 60 annet ledd. Gjennomføringstiden skal være 90 – nitti – dager, og den subsidiære fengselsstraffen 30 – tretti – dager med fradrag for frihetsberøvelse i 1 – en – dag.

I medhold av straffeloven § 28 a femte ledd idømmes i tillegg en ubetinget bot på 5000 – femtusen – kroner, subsidiært fengsel i 5 – fem – dager.

- (15) Dommer **Bruzelius:** Jeg er i det vesentlige i og i resultatet enig med førstvoterende.
- (16) Dommer **Stang Lund:** Likeså.
- (17) Dommer **Flock:** Likeså.
- (18) Dommer **Gussgard:** Likeså.
- (19) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres disse endringer:

Straffen settes til 45 – femogførti – timers samfunnsstraff, jf. straffeloven § 28 a sammenholdt med straffeloven § 60 annet ledd. Gjennomføringstiden skal være 90 – nitti – dager, og den subsidiære fengselsstraffen 30 – tretti – dager med fradrag for frihetsberøvelse i 1 – en – dag.

I medhold av straffeloven § 28 a femte ledd idømmes i tillegg en ubetinget bot på 5000 – femtusen – kroner, subsidiært fengsel i 5 – fem – dager.